

A large whale, likely a humpback whale, is shown swimming underwater. The whale is viewed from below, showing its head, eye, and the characteristic hump on its back. The water is clear blue, and the surface is visible at the top of the frame.

Den største levende organisme her
på jorden er en svamp.

Sandt eller falsk?

Det er SANDT.

Svampen er kendt under navnet honningsvamp. Selvom navnet lyder "sødt", så dræber denne store organisme træer, da den lever af både levende og dødt ved. I 1998 fandt man i USA en underart med en størrelse på ca. 10 km².

**Vores fødder danner hjem for
mere end 200 forskellige typer af
svampe.**

Sandt eller falsk ?

Det er **SANDT**.

Ja, den er god nok.

Selvom de lever på hele vores krop, elsker de specielt vores fødder. På hælen er der fundet 80 typer, mellem tæerne 40 og under tåneglene 60. De fleste af disse svampe er helt harmløse og nogle hjælper os endda.

**Svampe hjælper
træer med at
kommunikere.**

Sandt eller falsk ?

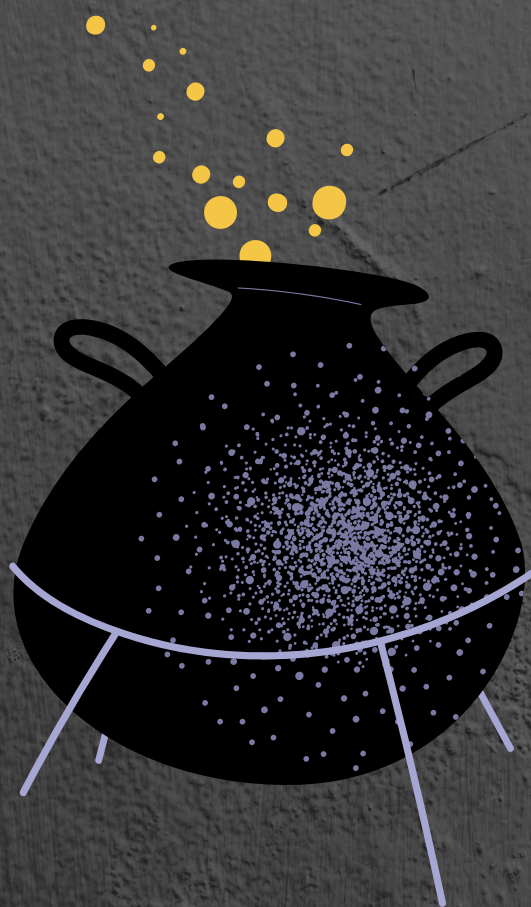
Det er faktisk SANDT.

Under hvert skovområde ligger der et kompleks hemmeligt netværk af rødder, svampe og bakterier, som forbinder træerne med hinanden. Netværket af mykorrhiza svampe er over 400 millioner år gammelt. Træerne har brug for næringsstoffer som svampene kan udvinde af jorden og det døde organiske materiale, svampene får i bytte noget lækkert karbonholdigt sukker fra træernes rødder. I dette symbiotiske forhold kan træerne få information om bl.a. angribende insekter, sygdom og tørke.

Nogle svampe kan forvandle myrer til ”zombier”

Sandt eller falsk?

Tro det eller lad være, det her er SANDT.

Svampen (*Ophiocordyceps unilateralis*) lever dybt inde i Amazonas regnskov. Svampen er en parasit der angriber myrer, den vokser gennem myrens krop og overtager dens hjerne, derfor kaldes arten også Zombie-myre-svamp. Svampen får myren til at forlade dens bo, og klatre hen til en plante, der "tilfældigvis" lige er perfekt for denne svamp at leve på. I løbet af et par dage, begynder svampen at spise myren indefra, når den har optaget nok energi, sender den en lang stilk, fyldt med svampespore ud gennem myrens hoved. Når regnen kommer, skylles sporerne ned på de næste små ofre, og cyklussen kan fortsætte.

**Svampen stor parykhat
(*Coprinus Comatus*) er
kødæder.**

Sandt eller falsk ?

Det er SANDT.

Stor parykhat kan dræbe og fordøje rundorme. Ja, den er altså en rigtig kødæder.

Stor parykhat kaldes også for parykblækhat, da den smelter væk i blæk når den ældres.

Svampe kan bruges til sko.

Sandt eller falsk?

Det er SANDT.

Nogle har fået den gode grønne ide at bruge mycelium til at lave erstatnings materialer til læder, silke og andre tekstiler.

Det er dog stadig under udvikling.

Det bliver spændende at se, hvad fremtiden bringer.

A misty forest scene with tall trees and sunlight filtering through the canopy. The ground is covered in fallen leaves and pine needles. The text is overlaid on the image.

Rød fluesvamp (*Amanita muscaria*) blev brugt til at bekæmpe fluer.

Sandt eller falsk?

Det er SANDT.

Rød fluesvamp blev brugt til at bekæmpe staldfluer. På Naturguide.dk beskriver de at man moste svampen i en blanding af mælk og sukker. Fluerne døde af det da svampen er giftig. Det er svampen også for mennesker, da den ved indtagelse kan give voldsomme mavesmerter, diarré, opkast og hallucinationer.

Svampe er planter.

Sandt eller falsk?

Det er FALSK.

Svampe er hverken planter eller dyr, de tilhører deres eget rige – svamperiget.

Ser vi rent genetisk på det, er de sågar nærmere beslægtet med dyr, end med planter. ligesom os mennesker har de brug for ilt og udleder kuldioxid. De er afhængige af andre organismer for at få mad, præcis som os mennesker og dyr. På mange punkter minder de altså også mere om dyr, end om planter. Dette kan måske også forklare, at de struktur- og smagsmæssigt kan minde om kød.

Alle svampe i Danmark er
spiselige.

Sandt eller falsk?

I vidste forhåbentligt i forvejen, at
det er **FALSK**.

Flere svampe i Danmark er nemlig giftige, og også dødelige. Snehvid fluesvamp og grøn fluesvamp er de to giftigste danske arter. Svampene kan forårsage celledød i lever og nyrer, hvilket kan skade disse organer så alvorligt, at man kan risikere at dø af det. Et råd til hvis du skal på svampejagt spis aldrig svampe du ikke kender 100%.

No!!

A photograph of a field of daisies at sunset. The sun is low in the sky, creating a warm, golden glow and a bokeh effect in the background. The daisies are in various stages of bloom, with some fully open and others as buds. The text is overlaid on the image in a white, serif font.

**Bier bruger svampe til at
navigere mod blomster.**

sandt eller falsk ?

Det er desværre **FALSK**.

Forskning viser dog at bier husker forskellige steder og kendetegn. Man har længe vidst at bier bruger solen som hjælp, men nogle tyske forskere fandt ud af, at bierne også kan bruge deres hukommelse.

A photograph of a forest floor. In the foreground, a cluster of light-colored mushrooms with gills and stems grows from a bed of brown pine needles. The background is a dense forest of tall, thin trees, with bright sunlight streaming through the canopy, creating a lens flare effect and illuminating the scene with a warm, golden light.

**Vi kender 90% af alle
svampe i verden.**

Sandt eller falsk?

A cluster of light-colored mushrooms with gills, growing on a bed of pine needles in a sunlit forest. The sun is shining brightly from the upper right, creating a lens flare effect and illuminating the scene. The background is a soft-focus forest with green foliage.

Det er FALSK.

Vi tror der findes 3.8 millioner svampe i verden, men der kendes kun 10% af dem. Der er altså stadig meget, vi mangler at undersøge – svampene er og bliver forunderlige.